

Varberg

Nyhetschef: Mallin Henrikson NYHETSTIPS: redaktionen@hn.se 010-471 53 55 (dag) 010-471 50 10 (kväll och helg)
Övriga ärenden: 010-471 53 00 eller ring direktnummer (fler telefonnummer hittar du i slutet på del B, uppslaget före Livets gång)

Godmorgon Varberg! Fyra bröder på samma arbetsplats är inte vanligt men på Ringhals hittade vi en syskonkvartett från Bua. På Livets gång berättar de hur de trivs med jobbet och varandra. Om ni känner att marken skakar idag så kan det vara för att sprängningarna på Lorensberg tar fart igen.

Ungas datorvanor kan ge sämre läsförmåga, men rätt använda kan datorer också skapa en ny lust till lärande. **HN har pratat med två forskare** som ger sin syn på vilka effekter datorer i skolan kan få.

Monica Rosén: "Det gäller att hitta en balans"

Skoldatorerna

HN tittar närmare på en-till-en-projektet

Monica Rosén

Bild: PRIVAT

VARBERG. När barn ökar sitt datoranvändande sjunker deras läsprestationer. Det visar forskning från Göteborgs universitet. – Man får inte ha en övertro på datorer i skolan, säger professor Monica Rosén.

I en internationell studie har Monica Rosén, professor vid institutionen för pedagogik och specialpedagogik, studerat hur elevers läsförmåga har förändrats från 1970 och framåt.

Forskningen visar att läsutvecklingen har minskat kraftigt i Sverige och USA, där elevernas datoranvändande på fritiden ökade stort under samma period.

Enligt Monica Rosén är det inte främst datoranvändan-

”Datorerna skapar nya utmaningar, men man måste också inse att de kan göra att annat tappas, som lästräningen.

det i sig som påverkar läsförmågan negativt, utan den tid datorerna har "tagit" från fritidsläsningen.

– Tidigare har fritidsläsandet haft en gynnsam effekt på lästräningen. Nu minskar den effekten, vilket gör att skolan får en tuffare uppgift, säger hon.

När personliga elevdatorer införs i skolan, en satsning som pågår i Varberg, innebär det också att alla elever har tillgång till en egen dator hemma.

– Det barn ägnar sig åt

med sina datorer på hemmaplan är inte så mycket att söka information eller svar på frågor, utan det handlar mer om spel och interaktiva möten. Man läser oftast heller inte några längre texter på datorn, utan det handlar om en form av "scanningläsning", säger hon.

Den forskning Monica Rosén arbetat med gäller tioåringer, men hon betonar att lästräning är något som behövs i alla åldrar. Om fritidsläsandet minskar får eleverna inte de fördjupade läskunskaper som krävs, särskilt när de går upp i äldre klasser där de ska tillgodogöra sig nya ämnen och begrepp.

Samtidigt anser hon att datorer i skolan kan vara ett bra redskap i pedagogiken, men det gäller att de används rätt. Vid informations-sökning på nätet gäller det

till exempel att undvika att texter kopieras rakt av och klistras in i ett arbete.

– Då bearbetar eleven inte informationen och formulerar den själv, säger hon.

Monica Rosén anser att datorer är här för att stanna, men betonar att skolan inte får släppa taget om bokvärdnaden och övriga läromedel. För att datorerna ska användas på ett bra sätt behöver eleverna guidning av duktiga pedagoger.

– Det gäller att hitta en balans. Datorn är ett av flera verktyg, men ingen universallösning. Datorerna skapar nya utmaningar, men man måste också inse att de kan göra att annat tappas, som lästräningen, säger hon.

Ulrika Ernström
010-471 53 62
ulrika.ernstrom@hn.se

Dan Åkerlund: "Det handlar inte bara om teknik"

VARBERG. Datorer och internet har skapat nya möjligheter till kunskap som skolan måste ta vara på.

Det anser Dan Åkerlund, som forskar på hur sociala medier kan användas i klassrummet.

De senaste 15 åren har Dan Åkerlund undervisat på lärarutbildningen vid Högskolan i Kalmar och Karlstads universitet, främst om hur IT och sociala medier kan användas i undervisningen. Han ser det som absolut nödvändigt att dator-tätheten i skolan ökar.

– Annars är det omöjligt att genomföra dagens läroplan. Det handlar inte bara om teknik, det är ett nytt sätt att förhålla sig till läroprocess-

”Idag finns så mycket mer kunskap att tillägna sig än vad som står i läroböckerna.

sen. Idag finns så mycket mer kunskap att tillägna sig än vad som står i läroböckerna, med nätet finns ett oändligt antal saker att lära sig och bli bra på, säger han.

Dan Åkerlunds nuvarande forskning handlar om hur elever ser på sitt skolarbete när det inte längre bara är läraren som är mottagaren, eftersom skolarbetet även kommuniceras med andra via nätet.

Sedan ett år arbetar han med fyra klasser i Karlstad, som nu går i årskurs fem. De har egna klassbloggar där eleverna då och då lägger ut

skolarbeten, fotografier och text om vad de gjort i skolan.

När eleverna ska förklara och presentera vad de lärt sig leder det till nya kunskaper. Dan Åkerlund uppfattar också att elevernas lust till lärandet ökar, särskilt när de får respons på det de skrivit.

– Inget gör dem så glada som när de får kommentarer från föräldrar eller elever. Kommunikationen är viktig, den gör också skolans arbete mer transparent. Att bara sitta tyst och lyssna på läraren, det gäller inte längre, säger han.

När eleverna skapar berättelser kring skolarbetet fastnar kunskaperna bättre, menar Dan Åkerlund. Det kan handla om att berätta om kemiexperimentet som gick fel, eller hur det gick till när man lyckades med receptet i hemkunskapen.

– Berättelserna är det man minns. Det är så mycket bättre än att bara rabbla fakta, säger han.

Användandet av sociala medier kräver att lärarens roll förändras. Dan Åkerlund beskriver det som att läraren blir lite av en dirigent som får hantera alla möjliga frågor som kan uppkomma, från stavning till faktagranskning.

Ännu är det för tidigt att dra slutsatser av forskningsarbetet, men en sak kan han konstatera:

– Eleverna blir tagna på allvar på ett helt annat sätt, och känner ett ansvar för det som skolan visar upp, säger han.

Ulrika Ernström
010-471 53 62
ulrika.ernstrom@hn.se

Dan Åkerlund

Bild: PRIVAT